

Inovované učebné osnovy vyučovacích predmetov pre 5. ročník pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia (variant B)

Obsah

Vzdelávacia oblasť : Jazyk a komunikácia.....	2
Slovenský jazyk a literatúra 5.ročník	2
Rozvíjanie grafomotorických zručností 5.ročník	4
Rozvíjanie komunikačnej schopnosti 5.ročník	7
Vzdelávacia oblasť : Človek a príroda	15
Vecné učenie 5.ročník	15
Vzdelávacia oblasť : Človek a hodnoty	20
Etická výchova 5.ročník	20
Vzdelávacia oblasť : Matematika a práca s informáciami	24
Matematika 5.ročník	24
Vzdelávacia oblasť : Človek a svet práce.....	27
Pracovné vyučovanie 5.ročník	27
Vzdelávacia oblasť : Umenie a kultúra	32
Výtvarná výchova 5.ročník	32
Hudobná výchova 5.ročník	34
Vzdelávacia oblasť : Zdravie a pohyb.....	38
Telesná a športová výchova 5.ročník	38

Slovenský jazyk a literatúra 5.ročník

Počet hodín týždenne : 3

1. CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Vyučovaci predmet slovenský jazyk a literatúra je vo výchovno-vzdelávacom procese žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia jedným z kľúčových. Prostredníctvom rozvíjania materinského jazyka v ústnej a písomnej forme u žiakov cielene budujeme zručnosti potrebné na získavanie informácií a na ich výmenu v sociálnom kontakte, čo má výrazný podiel na celkovej socializácii dieťaťa.

Vyučovaci predmet slovenský jazyk a literatúra pozostáva zo zložiek čítanie a literárna výchova, písanie a sloh.

Čítanie a literárna výchova

Požiadavky v súvislosti s nácvikom techniky čítania, čítania s porozumením, reprodukcie obsahu textu u žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia nie je možné zovšeobecniť. Nie je teda možné ani vyžadovať detailné dodržiavanie obsahu vzdelávania určeného pre jednotlivé ročníky. Je potrebné počítať s tým, že jednotliví žiaci môžu prejavovať taký záujem o čítanie, že pomerne ľahko zvládnu jeho techniku a iní, napriek priaznivejšej mentálnej kapacite, nebudú postupovať očakávaným tempom. V takých prípadoch učiteľ hľadá iný spôsob práce so žiakom, pričom však dosahovanie iných cieľov, vrátane obsahu učiva, dokáže patrične odôvodniť.

Nie je záväzné učiť žiaka všetky tvary písmen veľkej a malej, tlačenej a písanej abecedy, pripúšťa sa nácvik čítania aj zápisu iba tvarov písmen veľkej tlačenej abecedy, treba však pamätať na neskorší obmedzený výber textov na čítanie – (malé tlačené písmená).

V prípade, že žiak je schopný pracovať s viacerými tvarmi písma, možno mu pri preberaní každého písmena pridať aj tvar malého tlačeného, veľkého písaného a malého písaného písmena.

Pri výučbe čítania sa môže stať, že úroveň techniky čítania u žiaka presiahne úroveň jeho intelektuálneho a rečového vývinu a nebude v súlade s úrovňou chápania čítaného textu. Okrem textov na čítanie je preto potrebné takmer vždy využívať aj ilustrácie znázorňujúce kľúčové slová (osoba, zviera, vec, jav, činnosť, farby, výraz tváre a pod.) alebo skutočné

predmety, resp. predvádzanie činností. Pri nácviku pozornosti žiaka a tých zručností, ktoré predchádzajú učeníu čítať, ale aj pri samotnom vyučovaní čítania dbáme na to, aby sme ho upútali témami jemu blízкими, ktorých použitie môžu slúžiť ako motivácia, resp. odmena.

2. ROZVÍJAJÚCE CIELE

- Vedieť čítať a písať ďalšie písmená veľkej tlačenej abecedy,
- oboznámiť sa s písmenami s malou frekvenciou výskytu v bežne využívanej slovnej zásobe slovenského jazyka,
- vedieť čítať slová s dvojhláskami,
- plynule čítať mechanicky nacvičené slová každodenného života s ich uvedomelým porozumením,
- vedieť si vypočítať text (krátky príbeh, popis) s uvedomelým porozumením.

3. OBSAH

Čítanie

Nácvik čítania písmen k, K, z, Z, b, B, c, C, č, Č, r, R.

Nácvik čítania dvojslabičných slov s otvorenými a zatvorenými slabikami. Čítanie jednoduchých viet s porozumením.

Literárna výchova, sloh

Rozširovanie osobného frekvenčného jazyka o slová s písmenami nacvičovanými v tomto ročníku.

Využívanie informačnej hodnoty textu pri jeho reprodukcii.

Využívanie rozšíreného osobného frekvenčného slovníka pri tvorbe jednoduchých viet – vyjadrenie účelnosti predmetu (Prečo? Načo?), priradovanie slov – podstatných mien k pomenovaniu činnosti, vlastnosti.

Písanie

Nácvik písania písmen nacvičovaných v čítaní.

Zapisovanie slabík a niektorých jednoduchých slov nacvičovaných na čítaní ich odpisovaním a po ich nadiktovaní.

Nácvik správneho používania dĺžna pri zápise slabík, slov.

4. METÓDY A FORMY PRÁCE

- motivačné metódy /rozprávanie, rozhovor, demonštrácia/ - ich cieľom je vzbudiť záujem žiakov,
- expozičné metódy /vysvetľovanie, inštruktáž, demonštrácia, rozhovor/ - cieľom je osvojiť si nové poznatky a zručnosti,
- fixačné metódy / ústne a písomné opakovanie, opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry, domáce úlohy/ - ich cieľom je osvojenie a utvrdenie

5. UČEBNÉ ZDROJE

Digitálna technológia PC, dataprojektor, interaktívna tabuľa, tablet, CD, internet, digitálny fotoaparát, kamera, časopisy, detská literatúra, šlabikár – autori: Mgr. Silvia Škultétyová, Mgr. Lenka Čertíková, vydavateľstvo: EXPOL PEDAGOGIKA, s.r.o. 2008

6. HODNOTENIE

Spôsoby hodnotenia

- verbálne (slovné)
- neverbálne (mimika, gestá)

Predmet je hodnotený podľa Metodického pokynu č. 19/2015 na hodnotenie žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia ISCED - 1

Predmet je klasifikovaný na vysvedčení aj známkami.

Prospech žiaka klasifikujeme stupňami: 1- výborný, 2- chváľitebný, 3- dobrý, 4- dostatočný, 5-nedostatočný.

Rozvíjanie grafomotorických zručností 5.ročník

Počet hodín týždenne : 1+1

1. CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Okrem vyučovacích hodín vyučovacieho predmetu rozvíjanie grafomotorických zručností sa na rozvíjaní a upevňovaní grafomotorických zručností žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia podieľajú ďalšie vyučovacie predmety, ako napr. výtvarná výchova a hudobná výchova.

Pri vyučovaní rozvíjania grafomotorických zručností z hľadiska jeho obsahu v príslušnom ročníku nadväzujeme upevňovaním a rozvíjaním učiva, ktoré je stanovené pre jednotlivé zložky slovenského jazyka, najmä písania a slohu.

V prípravnom a aj v ďalších ročníkoch sú dôležité ako účinné pomôcky na vyučovanie rozvíjania grafomotorických zručností a písania okrem písacích nástrojov (hrubé voskové farby, kriedy, pastelky, ceruzky, neskôr pero), kartičiek s písmenami a obrázkami, je vhodné využívať reliéfne makety jednoduchých geometrických a iných tvarov na obkresľovanie a výkresy s predpísanými slovami, textami a nalepenými obrázkami, ktoré sa vložia do fólie, na ktorú žiak zmazateľnou fixkou môže dopĺňať vynechané písmená, slová. Takúto pomôcku možno využiť opakovane pre toho istého žiaka alebo postupne pre viacerých žiakov.

Plnenie vyučovacích cieľov a využívanie foriem a prostriedkov týchto dvoch zložiek od 5. ročníka úzko súvisí s rozvíjaním grafomotorických zručností a písaniam, a preto je vhodné túto zručnosť u žiakov rozvíjať v priamej nadväznosti na stanovený obsah a ciele gramatiky a slohu.

2. ROZVÍJAJÚCE CIELE

- Nadobudnúť potrebné vedomosti, zručnosti a návyky pri písaní z hľadiska formy, určené cieľmi jednotlivých zložiek predmetu slovenský jazyk,
- nadobudnúť potrebné vedomosti, zručnosti a návyky pri písaní z hľadiska obsahu, určené cieľmi zložiek gramatika a sloh predmetu slovenský jazyk,
- vedieť využiť nadobudnuté zručnosti pri sociálnom kontakte.

3. OBSAH

Pri vyučovaní rozvíjania grafomotorických zručností z hľadiska jeho obsahu v príslušnom ročníku nadväzujeme upevňovaním a rozvíjaním učiva, ktoré je stanovené pre jednotlivé zložky slovenského jazyka, najmä písania a slohu.

4. METÓDY A FORMY PRÁCE

Metódy vychádzajúce z logickej postupnosti

- Expozičná
 - Názorno-demonštračná
 - Metódy praktické
- Motivačné metódy

Aktivizujúce metódy

- Zážitkové učenie
- Učenie prostredníctvom IKT
- Praktické aktivity, samostatná činnosť
- Didaktické hry (seberealizačné aktivity na uplatnenie záujmov a spontánnosti)
- Kooperatívne vyučovanie (forma skupinového vyučovania založená na vzájomnej závislosti členov heterogénnej skupiny)

Expozičné metódy

Fixačné metódy

Metódy špeciálno-pedagogické

Počas celého vyučovacieho procesu uplatňujeme aj metódy špeciálno-pedagogické:

- viacnásobného opakovania informácie,
- nadmerného zvýraznenia informácie,
- multisenzorického sprostredkovania,
- intenzívnej spätnej väzby,
- slovného sprostredkovania,
- sprostredkovania inštrukčnými médiami,
- sprostredkovania technickými prostriedkami metodiky,
- aplikácie individuálnych vzdelávacích programov,
- kombinované.
- individuálne vyučovanie
- skupinové vyučovanie
- hromadné vyučovanie
- integrované vyučovanie – blokové vyučovanie
- exkurzia, výlet, vychádzka

Metodické formy výučby (priamy prejav danej metódy pri osvojovaní obsahu výučby):

- výkladové (rozprávanie, prednáška, objasňovanie, opis)
- demonštračné (demonštrácia experimentu, postupu činnosti, ukážky riešenia úloh, zostavenia plánu, ukážky predmetov, javov, zobrazení)
- dialogické (rozhovor, beseda, diskusia)

5. UČEBNÉ ZDROJE

Digitálna technológia: PC, dataprojektor, interaktívna tabuľa, tablet, CD, internet, digitálny fotoaparát, kamera, časopisy, detská literatúra

6. HODNOTENIE

Spôsoby hodnotenia:

- verbálne (slovné)
- neverbálne (mimika, gestá)

Predmet je hodnotený podľa Metodického pokynu č. 19/2015 na hodnotenie žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia ISCED - 1

Predmet je klasifikovaný na vysvedčení a známkami.

Prospech žiaka klasifikujeme stupňami: 1- výborný, 2- chválitebný, 3- dobrý, 4- dostatočný, 5-nedostatočný

Rozvíjanie komunikačnej schopnosti 5.ročník

Počet hodín týždenne: 3

1.CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Vyučovací predmet rozvíjanie komunikačnej schopnosti (ďalej aj „RKS“) je určený pre všetkých žiakov s mentálnym postihnutím. V klinickom obraze mentálnej retardácie sa vyskytujú sprievodné prejavy v neuro-psychickom vývine, vo vývine motoriky, psychiky, citov, vôle a najmä v oblasti komunikácie a reči. Komunikačná schopnosť je komplexná schopnosť človeka vedome a podľa patričných noriem používať jazyk ako systém znakov a symbolov v celej jeho komplexnosti a vo všetkých jeho formách a to za účelom realizovania určitého komunikačného zámeru.

Komplexnosť znamená, že táto schopnosť zahŕňa všetky jazykové roviny (foneticko-fonologickú, lexikálno-sémantickú, morfológicko-syntaktickú, pragmatickú); pokiaľ ide o formy, komunikačná schopnosť zahŕňa všetky spôsoby komunikovania (napríklad hovorený, grafický, neverbálny spôsob komunikácie). Preto je obsah predmetu RKS zameraný na všetky roviny jazyka a všetky formy komunikácie.

Narušená komunikačná schopnosť detí s mentálnym postihnutím má špecifickú etiológiu, symptomatológiu aj metódy intervencie. (Lechta - Matuška, 1995) U detí s mentálnym postihnutím býva zvyčajne vývin reči oneskorený alebo obmedzený.

Obsah predmetu RKS je rámcový. Postupujeme v súlade so zákonitostami vývinu reči a myslenia žiaka, rešpektujúc priebežne úroveň všetkých jeho schopností (motorika, poznávacie procesy).

2. ROZVÍJAJÚCE CIELE

Hlavným cieľom predmetu RKS v ŠZŠ je podporiť rozvoj reči a jazykových schopností ako predpokladu k realizácii určitého komunikačného zámeru a funkčného dorozumievania, stimulovať komunikáciu žiaka v sociálnej interakcii.

Rozvíjanie komunikačnej schopnosti jednotlivých žiakov je primerané úrovni rozvinutia poznávacích, psycho-motorických, citových a vôľových predpokladov a schopností.

Rozvíjanie komunikačnej schopnosti úzko súvisí s vývinom vnímania, pamäti, pozornosti, myslenia a sociálnym prostredím dieťaťa. Preto ciele aj obsah predmetu musia mať širší záber a orientujú sa na celý komplex dorozumievacieho procesu.

V každodennej komunikácii sa navzájom podmieňujú a prelínajú jednotlivé jazykové roviny a spôsoby komunikácie, preto ich nasledovné členenie je skôr teoretické. Má však zámer usporiadať ciele, obsah a činnosti smerujúce k rozvíjaniu komunikačnej schopnosti do systému.

Obsah musí byť v súlade s mentálnymi a komunikačnými schopnosťami dieťaťa, bez ohľadu na fyzický vek.

Pri rozvíjaní komunikačnej schopnosti detí s mentálnym postihnutím stredného stupňa je prioritou obsahová stránka.

Obsah a ciele rozvíjania komunikačnej schopnosti v jednotlivých oblastiach:

Pragmatická rovina jazyka

<i>Cieľ</i>	<i>Obsah</i>
Rozvíjať praktické používanie jazyka na dorozumievanie, a to s použitím verbálnych aj neverbálnych komunikačných prostriedkov.	<u>Porozumenie reči</u> Komentovanie „tu a teraz“. Komentovaním všetkých činností a pomenovávaním predmetov rozvíjame porozumenie pojmov a ich vzájomných súvislostí. Postupujeme od poznávania skutočných predmetov a javov k obrázkom a porozumeniu pojmov. Kategorizovanie pojmov podľa daných kritérií. Vykonávanie činností podľa komentovania a porozumenia obsahu prehovoru komunikačného partnera.

	<p><u>Rozvíjanie expresívnej reči</u></p> <p>Námetové hry, pri ktorých žiak môže komentovať svoju činnosť. Vo všetkých hrách kladieme dôraz na hlasné komentovanie činnosti alebo spoločné komentovanie s pomocou učiteľky. Pri hrách sa odporúča používať názorné skutočné predmety, ich miniatúry alebo primerané ilustrácie a obrázky.</p> <p>Nehovoriaci žiaci komentujú s pomocou posunkov, grafických znakov alebo iným náhradným komunikačným prostriedkom.</p> <p>Vytváranie situácií z bežného života tak, aby ich mohli žiaci lepšie pochopiť a komentovať („zažiť ich“) a tým si upevňovať slovnú zásobu.</p> <p>Jednoduché aktívne pomenovávanie predmetov a dejov v prostredí školy a rodiny, jednoduché komentovanie vykonávaných alebo prebiehajúcich činností a situácií. Tvorenie jednoslovných a dvojslovných viet, slovných pomenovaní.</p> <p><u>Rozhovor</u></p> <p>Jednoduchý rozhovor, striedanie role s komunikačným partnerom.</p> <p>Začiatok a ukončenie rozhovoru. Výber a udržanie témy rozhovoru.</p> <p>Výber komunikačných prostriedkov primeraných situácii a komunikačnému partnerovi. Odpoveď na otázku, kladenie otázok.</p> <p>Modelové hry, dramatizácia.</p>
	<p><i>Hovorená reč a náhradné komunikačné systémy</i></p>

<i>Cieľ</i>	<i>Obsah</i>
Rozvíjať slovnú zásobu, chápanie pojmov a ich používanie v komunikácii	<p>Pomenovávanie skutočných predmetov a javov alebo obrázkov.</p> <p>Kategorizovanie pojmov podľa významu s názornými príkladmi a bez nich. (Pri pomenovávaní zároveň ukazujeme na predmet alebo zároveň vykonávame pohyb a pod.)</p> <p>Rozlišovanie a porovnávanie významovo podobných a protikladných pojmov. (Názorne: reč v spojení so zrakovým alebo taktilným vnemom a pod.)</p> <p>Zovšeobecňovanie pojmov.</p> <p>Kľúčové slová.</p> <p>Upevňovanie významu pojmov a súvislostí zážitkovou formou.</p>
	<i>Hovorená reč a náhradné komunikačné systémy</i>

Morfologicko-syntaktická rovina jazyka

<i>Cieľ</i>	<i>Obsah</i>
<p>Rozvíjať jazykový cit, syntaktické a morfológické pravidlá.</p> <p>Aplikovať ich do hovorenej i písanej podoby (podľa individuálnych schopností žiaka).</p>	<p>Nácvik ohýbania slov,</p> <p>nácvik predložkových väzieb a analógie primerane schopnostiam žiaka s pomocou, názorným a zážitkovým spôsobom,</p> <p>maľované čítanie,</p> <p>doplňovanie a opakovanie viet,</p> <p>odvodzovanie slov,</p> <p>tvorba viet a súvetí, rozvoj porozumenia reči</p>
	<i>Hovorená reč a náhradné komunikačné systémy</i>

Foneticko-fonologická rovina jazyka

<i>Cieľ</i>	<i>Obsah</i>

<p>Rozvíjať fonemické uvedomovanie, schopnosť diferencovať dištinktívne znaky jazyka podľa individuálnych schopností žiaka.</p> <p>Rozvíjať artikulačnú obratnosť a výslovnosť</p>	<p><u>Rozvíjanie sluchovej diferenciačnej schopnosti</u></p> <p>Hry s nerečovými zvukmi, rozlišovanie rôznych druhov zvukov (zvuky zvierat, štrnganie, búchanie, šuchot, zvonček, píšťalka a pod.), rozlišovanie intenzity a smeru prichádzajúcich zvukov.</p> <p>Rozlišovanie zvukov reči, rytmizovanie slabík. Hry so zmenami melódie a tempa reči. Rozlišovanie prvej hlásky v slove. Rozlišovanie dĺžky hlások a slabík.</p> <p>Cvičenia zamerané na rozvíjanie pohyblivosti hovoričiek, koordináciu pohybov a správnu výslovnosť.</p>
	<p><i>Hovorená reč a náhradné komunikačné systémy</i></p>

Rozvíjanie rozprávačských schopností (naratív)

<i>Cieľ</i>	<i>Obsah</i>
<p>Rozvíjať rozprávačské schopnosti žiakov podľa individuálnych schopností</p>	<p>Pozorovanie osôb a udalostí v okolí, uvažovanie o nich aj mimo ich bezprostredného vnímania.</p> <p>Jednoduché rozprávanie zážitku podľa osnovy, rozprávanie podľa obrázkov, vnímanie časovej následnosti a súvislosti udalostí. Práca s detskými ilustrovanými knihami, leporelami, obrázkami.</p>

Rozvíjanie iných schopností spojených s komunikáciou

<i>Cieľ</i>	<i>Obsah</i>
<p>Rozvíjať taktilné a kinestetické vnímanie</p>	<p>Poznávanie predmetov a povrchov hmatom, rozvíjanie diferenciačných schopností.</p> <p>Rozvíjanie vnímania vlastných pohybov.</p>

<p>Rozvíjať sluchovú a zrkovú gnóziu (vnímanie, diferenciácia, pamäť).</p>	<p>Poznávanie rôznych zvukov, rozlišovanie ich kvality, intenzity, smeru. Poznávanie melódie a rytmu. Cvičenia na zapamätanie melódie a rytmu, riekanky, radu slov, vety a pod.</p> <p>Vnímanie a diferencovanie viditeľných znakov predmetov, osôb a udalostí, vnímanie viditeľných zmien. Cvičenia na rozvíjanie zrakovej pamäti. Cvičenia zrakovej analýzy a syntézy.</p> <p>Rozvíjanie poznávacích procesov: zachovanie, priradovanie, zoradovanie, triedenie – kategorizácia</p> <p>Rozvíjanie pamäti (akusticko-verbálna a zrková, pracovná pamäť)</p>
<p>Rozvíjať priestorovú orientáciu a orientáciu v čase</p>	<p>Cvičenia pravo-ľavej orientácie (telesná schéma, rovinná orientácia</p> <p>Serialita (nácvič sekvencií, postupnosti)</p> <p>Intermodalita (audiovizuálny vzťah)</p>
<p>Rozvíjať motorické schopnosti</p>	<p>Rozvíjanie oromotoriky, vizuomotoriky, jemnej a hrubej motoriky,</p> <p>grafomotoriky, fonograforytmiky.</p>
<p>Rozvíjať čitateľské a pisateľské schopnosti</p>	<p>Pre osvojovanie čítania analyticko-syntetickou i globálnou metódou je nevyhnutné dosiahnutie určitej úrovne fonologického uvedomenia. Preto je súčasťou obsahu predmetu RKS aj:</p> <p>Rozvíjanie schopnosti diferencovať zvuky reči (slabiky, hlásky a ich dĺžku) hrovou formou. Diferencovanie obrázkov, symbolov alebo znakov.</p>

	<p>Schematické znázornenie slov.</p> <p>Rytmizovanie riekaniiek a detských pesničiek.</p> <p>Rozvíjanie schopnosti orientácie v priestore a v rovine (chápanie a vyjadrenie polohy predmetu hore, dolu, v priestrodtku; sledovanie a ukladanie prvkov v rade zľava doprava).</p> <p>Obrázkové (maľované) čítanie.</p> <p>Ak individuálne schopnosti žiaka nedovoľujú osvojovanie si všetkých tvarov písmen, odporúča sa čítanie a písanie len veľkých tlačných písmen.</p>
--	--

4. METÓDY A FORMY PRÁCE

Metódy vychádzajúce z logickej postupnosti

- Expozičná

- Názorno-demonštračná

- Metódy praktické

Motivačné metódy

Aktivizujúce metódy

- Zážitkové učenie

- Učenie prostredníctvom IKT

- Praktické aktivity, samostatná činnosť

- Didaktické hry (sebarealizačné aktivity na uplatnenie záujmov a spontánnosti)

- Kooperatívne vyučovanie (forma skupinového vyučovania založená na vzájomnej závislosti členov heterogénnej skupiny)

Expozičné metódy

Fixačné metódy

Metódy špeciálno-pedagogické

Počas celého vyučovacieho procesu uplatňujeme aj metódy špeciálno-pedagogické:

- viacnásobného opakovania informácie,

- nadmerného zvýraznenia informácie,

- multisenzorického sprostredkovania,

- intenzívnej spätnej väzby,

- slovného sprostredkovania,

- sprostredkovania inštrukčnými médiami,
- sprostredkovania technickými prostriedkami metodiky,
- aplikácie individuálnych vzdelávacích programov,
- kombinované.
- individuálne vyučovanie
- skupinové vyučovanie
- hromadné vyučovanie
- integrované vyučovanie – blokové vyučovanie
- exkurzia, výlet, vychádzka

Metodické formy výučby (priamy prejav danej metódy pri osvojovaní obsahu výučby):

- výkladové (rozprávanie, prednáška, objasňovanie, opis)
- demonštračné (demonštrácia experimentu, postupu činnosti, ukážky riešenia úloh, zostavenia plánu, ukážky predmetov, javov, zobrazení)
- dialogické (rozhovor, beseda, diskusia)

5. UČEBNÉ ZDROJE

Digitálna technológia: PC, dataprojektor, interaktívna tabuľa, tablet, CD, internet, digitálny fotoaparát, kamera, časopisy, odborná literatúra

6. HODNOTENIE

Spôsoby hodnotenia:

- verbálne (slovné)
- neverbálne (mimika, gestá)

Predmet je hodnotený podľa Metodického pokynu č. 19/2015 na hodnotenie žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia ISCED - 1

Predmet je klasifikovaný na vysvedčení a známkami.

Prospech žiaka klasifikujeme stupňami: 1- výborný, 2- chválitebný, 3- dobrý, 4- dostatočný, 5-nedostatočný

Vecné učenie 5.ročník

Počet hodín týždenne: 2

1. CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Cieľom vyučovacieho predmetu vecné učenie je viesť žiakov k pravdivému poznaniu sveta, prírody a spoločnosti, a to na základe vlastného pozorovania zmien v spôsobe života rastlín, zvierat a ľudí.

Žiaci sa oboznamujú a manipulujú s prírodninami, vecami, učia sa chápať vzťahy medzi nimi a vedieť vyjadriť tieto zákonitosti slovom, usporiadaním, kresbou, alebo akýmkoľvek spôsobom prijateľným pre žiakov s mentálnym postihnutím

Z prírodovednej oblasti sa žiaci zoznamujú s charakteristickými črtami živej a neživej prírody. Poznávajú zmeny, ktoré sa odohrávajú v prírode. Začínajú chápať zákonitosti zmien v prírode, v živote rastlín a živočíchov, získavajú predstavu o tom, ako prírodné zmeny ovplyvňujú činnosti ľudí. V učive usporiadanom podľa ročných období žiaci poznávajú prírodné javy primerané ich chápaniu a pozorujú, ako sú zmeny v prírode počas roka spojené s činnosťou ľudí a s ich životom.

Zo spoločenskovednej oblasti poznávajú žiaci domov, školské prostredie s jeho najbližším okolím, poznávajú dôležité dopravné značky, zoznamujú sa so základnými pravidlami bezpečnosti cestnej premávky pre chodcov a cyklistov. Žiaci sa systematicky pripravujú na aktívnu účasť v cestnej premávke. Upevňujú si základné návyky nevyhnutné na ochranu zdravia.

Vo výchovno-vzdelávacom procese je potrebné, individuálne pre každého žiaka, citlivo zvážiť výber vhodných metód, foriem, didaktických prostriedkov a pomôcok, vhodnú formu motivácie, optimálnu náročnosť a čas potrebný na vykonanie úlohy, mieru členenia úlohy na jednoduchšie kroky, formu a mieru pomoci, vhodné učebné prostredie s optimálnym množstvom stimulov.

2. ROZVÍJAJÚCE CIELE

- Orientovať sa v okolí školy,
- poznať charakteristické znaky ročných období,
- určovať čas a miesto,

- poznať príbuzenské vzťahy,
- poznať rastliny a zvieratá miestnej oblasti,
- chápať význam aktívnej ochrany prírody,
- naďalej prehĺbovať poznatky o ľudskom tele,
- osvojiť si pravidlá správnej životosprávy,
- osvojiť si základné pravidlá kultúrneho správania.

3. OBSAH

Škola a okolie školy

Poznávanie okolia školy: významné stavby, závody, verejné budovy.

Orientácia v okolí školy.

Orientácia v čase a priestore

Porozumenie časovým údajom a vzťahom: včera, dnes, zajtra, dni v týždni.

Kalendár: dni, týždne, mesiace, dátum.

Určenie času: podľa hodín.

Určenie miesta: nad, pod, pred, za, vedľa, atď.

Príroda

Ročné obdobia v prírode.

Jeseň

Charakteristické znaky prírody na jeseň – zmeny počasia.

Odlietanie vtákov.

Zber jesenného ovocia, zeleniny a poľnohospodárskych plodín, ich využite.

Zima

Pozorovanie počasia: sneh, ľad, zima, mráz.

Listnaté a ihličnaté stromy.

Starostlivosť o zvieratá v zime, voľne žijúce zvieratá v zime, zimný spánok niektorých zvierat.

Bezpečnosť pri hrách na snehu.

Jar

Pozorovanie zmien počasia na jar.

Charakteristické prejavy počasia na jar.

Jarné práce – na poli, v záhrade.

Pozorovanie zmien rastlín v tomto ročnom období: stromy, kry, kvety.

Časti rastlinného tela: koreň, stonka, list, kvet, plod.

Poznávanie rastlín: breza, ovocné stromy, šípka, zlatý dážď a iné.

Pozorovanie zmien v živočíšnej ríši – vtáky, zvieratá a ich mláďatá.

Leto

Pozorovanie zmien v prírode v lete.

Typické letné práce na poli - žatva, kosenie trávy, sušenie, zber sena.

Zber lesných plodov – zameranie sa na miestne podmienky.

Jedlé a jedovaté huby.

Správanie sa v prírode.

Nebezpečenstvo požiarov, hluk, odpadky, ochrana prírody.

Starostlivosť o zdravie

Prehĺbenie poznatkov o ľudskom tele.

Zmyslové ústroje, starostlivosť o ne.

Utvrdenie základných hygienických návykov.

Zdravie a choroba.

Zdravá výživa.

Lekár, zdravotná sestra, zdravotné stredisko, správanie sa u lekára.

Lekáreň, lieky, zaobchádzanie s liekmi.

Starostlivosť o zdravie podľa jednotlivých ročných období – odev, obuv.

Rodina, obec

Orientácia v príbuzenských vzťahoch: stará mama, starý otec, vnučka, vnuk, teta, strýko, bratranec, sesternica.

Príbuzný – známy.

Vek osôb v príbuzenstve – starý, mladý, starší, mladší.

Poznávanie ďalších platidiel a manipulácia s nimi.

Správanie sa v obchode pri nákupe.

Návšteva obchodného centra, strediska.

Názov obce, ulice školy, bydliska, atď...

Poznávanie okolia obce, vychádzky.

Pozorovanie krajiny v okolí obce.

4. METÓDY A FORMY PRÁCE

Formy práce z hľadiska počtu:

- hromadné,
- skupinové,
- individuálne,
- zmiešané.

Formy práce z hľadiska miesta:

- v bežnej triede,
- v počítačovej učebni,

Formy práce z hľadiska časového trvania:

- vyučovacia hodina v triede,
- metódy motivačné (rozhovor, rozprávanie, demonštrácia, problém a pod.)
- metódy expozičné-
- metódy fixačné (opakovanie, precvičovanie)
- metódy diagnostické, klasifikačné (ústne, písomné, praktické skúšanie)
- metóda viacnásobného opakovania (umožnenie čo najpresnejšie prijať informáciu),
- metóda multisenzorického sprostredkovania (možnosť prijímania informácie viacerými zmyslami),
- metóda intenzívnej motivácie (vyvolať čo najväčšiu motiváciu pre žiadané aktivity),
- metóda pozitívnej psychickej tonizácie (snaha o vytvorenie psychickej pohody žiaka),
- metóda edukácie pomocou počítača,

- metóda využívania inštrukčných médií (textové, optické),
- metóda striedania aktivít a relaxácie,

Výchovné metódy

- metóda objasňovania,
- metóda cvičenia,
- metóda upevňovania,
- metóda pochvaly,
- metóda odmeňovania,
- metóda donucovania,
- metóda obnovenia,
- metóda vyčítovania.

5.UČEBNÉ ZDROJE

Digitálna technológia: PC, dataprojektor, interaktívna tabuľa, tablet, CD, internet, , časopisy, odborná literatúra

6.HODNOTENIE

Spôsoby hodnotenia:

- verbálne (slovné)
- neverbálne (mimika, gestá)

Predmet je hodnotený podľa Metodického pokynu č. 19/2015 na hodnotenie žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia ISCED - 1

Predmet je klasifikovaný na vysvedčení a známkami.

Prospech žiaka klasifikujeme stupňami: 1- výborný, 2- chválitebný, 3- dobrý, 4- dostatočný, 5-nedostatočný

Etická výchova 5.ročník

Počet hodín týždenne: 1

1. CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Etická výchova predstavuje vyskúšaný a overený výchovný model, ucelený program, vedúci žiakov k pozitívnym hodnotám a k ich uplatneniu v bežnom živote.

Etická výchova pomáha žiakom rozvíjať svoju identitu, poznať svoje silné a slabé stránky, zároveň ich učiť pochopiť a akceptovať druhých, vytvárať pozitívne vzťahy a prevziať zodpovednosť za seba i za druhých. Vďaka týmto cieľom etická výchova účinne pripravuje žiakov na zmysluplný a produktívny život v rodine, na pracovisku i v spoločnosti.

Etická výchova sa neuspokojuje iba s podávaním informácií o morálnych zásadách, ale pomocou moderných interaktívnych výchovných metód pozitívne ovplyvňuje hodnotovú orientáciu žiaka. Podporuje pochopenie a interiorizáciu mravných noriem, napomáha osvojenie si správania, ktoré je s nimi v súlade.

Cieľom etickej výchovy je v rámci možností nahradiť žiakom chýbajúce pozitívne skúsenosti, vrátiť im pocit dôvery v seba i okolie, pomáhať im nadobudnúť zdravé sebadôverie, učiť ich vychádzať s rovesníkmi, podporovať rozvoj pozitívnych osobnostných vlastností, oboznamovať a pomôcť zvnútorňovať prosociálne hodnoty a postoje.

2. ROZVÍJAJÚCE CIELE

- Získať pozitívne skúsenosti podporujúce sebadôveru a iniciatívu,
- osvojiť si základné komunikačné zručnosti,
- osvojiť si základy spoločenského správania,
- učiť sa pozitívne hodnotiť seba aj druhých,
- učiť sa riešiť každodenné situácie v medziľudských vzťahoch,
- oboznámiť sa so základnými pojmami súvisiacimi s ochranou prírody a životného prostredia.

3. OBSAH

Úvodná hodina

Oboznámenie žiakov s obsahom vyučovacieho predmetu etická výchova.

I. Verbálna a neverbálna komunikácia

Spolupráca

Zoznámenie sa medzi sebou. Hry a aktivity podporujúce spoluprácu.

Zrakový kontakt

Uvedomiť si význam zrkového kontaktu. Hovoríme nielen slovami, ale aj očami, mimikou, výrazom tváre a pod..

Úsmev

Uvedomiť si význam úsmevu. Urobiť rôzne úkony s úsmevom, tie isté bez úsmevu (poprosiť, poďakovať, prikázať, ...).

Pozdrav

Pozdrav je prejavom úcty, priateľstva. Pozdravom nadväzujeme kontakt. K pozdravu patrí aj zrkový kontakt a úsmev. Podanie ruky – správny stisk ruky, trvanie stisku ruky.

Otázka a prosba

Osvojiť si základné prvky komunikácie. Otázka – môže byť výzvou k priateľstvu, posolstvom druhého, že nás zaujíma on sám, to čo robí, čo si myslí.

Prosba – vedieť milo, skromne poprosiť, ale bez zbytočného ponižovania seba samého.

PodĎakovanie a ospravedlnenie

Osvojiť si základné prvky komunikácie. PodĎakovať a ospravedlniť sa, sú základné podmienky ľudského spolunažívania. Ospravedlniť sa ak sme sa dopustili chyby.

Rozhovor

Vedieť začať, udržiavať a ukončiť rozhovor. Zreteľný zrkový kontakt, primeraný výraz tváre, postoj prijímania a vysielania: orientácia tela k partnerovi, primeraná vzdialenosť, pokoj, zdržiavanie sa nedočkavých pohybov, neskákať druhému do reči.

Počúvanie

Precvičiť pozorné počúvanie. Poukázať na komunikačné chyby. Pri rozhovore udržiavať zrkový kontakt s partnerom. Pri rozhovore s viacerými ľuďmi pozeráť striedavo na všetkých členov skupiny (modelové situácie).

Pravda a lož

Rozlíšiť pravdu od lži. Zážitkovým spôsobom si uvedomiť negatívne dôsledky lži. Prečo je lož nesprávna, prečo ľudia klamú (modelové situácie).

II. Poznanie a pozitívne hodnotenie seba

Hodnota a veľkosť človeka, úcta k ľudskej osobe.

Úcta k človeku. Ujasniť nereálnosť a absurdnosť obrazu „hrdina“ vo vedecko-fantastických filmoch.

Pozitívne sebahodnotenie

Žiaci si uvedomujú a vážia vlastné pozitívne stránky. Sebaovládanie. Hry a aktivity podporujúce pozitívne sebahodnotenie.

Poznať svoje slabé a silné stránky

Vedieť spracovať svoje zlyhania a chyby. „Aký som“ – sebapoznávanie, ochota nechať sa poznať.

III. Poznanie a pozitívne hodnotenie druhých

Pozitívne hodnotiť druhých v bežných podmienkach.

Pozitívne hodnotenie druhých vyjadriť prejavmi pozornosti. Vyjadriť uznanie a sympatie.

Konkrétne vyjadriť vlastnosti dobrého priateľa. Uvedomiť si účinnosť pochvaly na sebe a iných. Vyslovovať a prijímať pochvaly druhých.

Pozitívne hodnotenie druhých v „sťažných podmienkach“

Vedieť odpustiť, prekonať antipatiu. Zbavovať sa predsudkov (rasizmus). Komunikovať otvorene, adresne. Vedieť vyjadriť a aj prijať kritiku a pochvalu. Dokázať vidieť na druhých pozitívne aj negatívne vlastnosti. Pozitívne hodnotiť udalosti aj ľudí.

IV. Tvorivosť v medziľudských vzťahoch, iniciatíva

Tvorivé myslenie žiakov

Rozvíjanie predstavivosti a obrazotvornosti. Pozorovanie. Hry a úlohy rozvíjajúce tvorivosť.

Riešenie problémov

Tvorivé riešenie každodenných situácií zo života žiakov.

V. Etické aspekty ochrany prírody

Životné prostredie

Úcta ku všetkým formám života. Ekologická etika z pohľadu žiaka (ochrana prírody, zber odpadu, čistota ovzdušia a pod.).

4. METÓDY A FORMY PRÁCE

- používanie zážitkového učenia,
- práca v skupine,
- samostatná tvorivá práca,
- pozorovanie výsledkov a ich porovnávanie,
- triedenie údajov, prezentácia,
- praktické ukážky priamo v areáli školy na danú tému

5.UČEBNÉ ZDROJE

Digitálna technológia: PC, dataprojektor, interaktívna tabuľa, tablet, CD, internet, , časopisy, odborná literatúra

6.HODNOTENIE

Spôsoby hodnotenia:

- verbálne (slovné)

- neverbálne (mimika, gestá)

Predmet je hodnotený podľa Metodického pokynu č. 19/2015 na hodnotenie žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia ISCED - 1

Predmet je klasifikovaný na vysvedčení a známkami.

Prospech žiaka klasifikujeme stupňami: 1- výborný, 2- chválitebný, 3- dobrý, 4- dostatočný, 5-nedostatočný

Matematika 5.ročník

Počet hodín týždenne : 3+1

1. CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Žiak získava prostredníctvom matematiky základné matematické vedomosti, zručnosti a návyky tak, aby ich v rozsahu svojich individuálnych schopností a možností, na svojom aktuálnom stupni vývinu dokázal v živote prirodzene aplikovať.

Ciele predmetu matematika sú kladené tak, aby bol obsah a proces vzdelávania orientovaný na žiaka, aby prostredníctvom individuálneho, názorného prístupu pôsobili na pozitívny kognitívny rozvoj a v konečnom dôsledku aj na rozvoj celej osobnosti žiaka.

Hranice obsahu učiva jednotlivých ročníkov nesmú byť prekážkou pre efektívne vzdelávanie žiaka. Časová potreba a množstvo obsahu učiva sa prispôsobuje individuálnym schopnostiam žiaka. Dôležitý je výber vhodných metód, foriem, didaktických prostriedkov a pomôcok a vhodné učebné prostredie.

Učivo musí byť prezentované takými formami a metódami, ktoré sú pre daného žiaka najpriateľnejšie. Nie je podstatné to, aby si žiak osvojil čo najväčšie množstvo učiva, ale aby osvojené učivo vedel v čo najväčšej miere využívať v praktickom živote.

2. ROZVÍJAJÚCE CIELE

- Osvojiť si základné prvky numerácie v obore prirodzených čísel do 20,
- osvojiť si základné počtové výkony v obore prirodzených čísel do 20 (bez prechodu cez desiatku),
- osvojiť si základné rovinné a priestorové útvary,
- využívať osvojené vedomosti v reálnom živote.

3. OBSAH

Rad čísel od 10 do 20, vymenovanie radu názvov čísel, určovanie počtu predmetov počítaním po jednom, k číslu priradiť skupinu predmetov, čítanie a písanie číslíc.

Rozklad čísel v obore do 20.

Usporiadanie a porovnávanie čísel v obore do 20, zápis pomocou znakov nerovnosti a rovnosti.

Sčítanie a odčítanie v obore do 20 bez prechodu cez desiatku s pomocou názoru, zápis príkladov sčítania a odčítania v obore do 20.

Riešenie jednoduchých slovných úloh.

Pomenovanie a triedenie rovinných útvarov: kruh, štvorec, obdĺžnik a trojuholník.

Valec – priraďovanie k názvu, triedenie a spoznanie valca medzi predmetmi každodenného života.

PROCES

Žiaci si osvojujú prvky numerácie a početné výkony v obore do 20 bez prechodu cez desiatku. Návrik určovania predmetov realizujeme počítaním po jednej. Rozklad čísel - využívame predmety, ktoré sú žiakom známe, napr. skutočné peniaze. Na návrik početných výkonov využívame jednoduché situačné úlohy. Žiaci sa zdokonaľujú v rozpoznávaní rovinných útvarov. Učia sa vyhľadávať medzi predmetmi každodenného života kocku a valec.

4. METÓDY A FORMY PRÁCE

- používanie zážitkového učenia,
- práca v skupine,
- samostatná tvorivá práca,
- pozorovanie výsledkov a ich porovnávanie,
- triedenie údajov, prezentácia,
- praktické ukážky priamo v areáli školy na danú tému

5.UČEBNÉ ZDROJE

Digitálna technológia: PC, dataprojektor, interaktívna tabuľa, tablet, CD, internet, , časopisy, odborná literatúra

6.HODNOTENIE

Spôsoby hodnotenia:

- verbálne (slovné)

- neverbálne (mimika, gestá)

Predmet je hodnotený podľa Metodického pokynu č. 19/2015 na hodnotenie žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia ISCED - 1

Predmet je klasifikovaný na vysvedčení a známkami.

Prospech žiaka klasifikujeme stupňami: 1- výborný, 2- chválitebný, 3- dobrý, 4- dostatočný, 5-nedostatočný

Pracovné vyučovanie 5.ročník

Počet hodín týždenne: 4

1.CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Vyučovací predmet pracovné vyučovanie má významnú úlohu vo vzdelávaní žiakov s mentálnym postihnutím z hľadiska úspešného sociálneho začlenenia sa do spoločnosti, vytvárania sociálneho, pracovného a osobného uplatnenia sa, individuálneho rozvoja jeho osobnosti a z hľadiska vytvárania vzťahov k okolitému životu.

Pracovné vyučovanie je dôležitým faktorom pri vytváraní samoobslužných a hygienických návykov, pri vytváraní a rozvoji poznávacích procesov, motorických a pracovných zručností a návykov. Osvojovanie si rôznych pracovných zručností vo vyšších ročníkoch je dôležitým činiteľom predprofesionálnej prípravy.

Pracovné vyučovanie prispieva k uspokojovaniu osobných potrieb žiaka, k rozvoju jeho schopností, možností a zručností. V kooperácii s ostatnými predmetmi prispieva k rozvoju celej osobnosti žiaka, a tým sa stáva jeho život zmyslupnejším a nezávislejším.

Obsah vyučovacieho predmetu sa realizuje v čo najväčšej miere v prirodzených podmienkach, v situáciách, v ktorých bude žiak danú činnosť v reálnom živote vykonávať.

Obsah vyučovacieho predmetu pracovné vyučovanie je členený na jednotlivé zložky.

Sebaobslužné činnosti – žiaci nadobúdajú zručnosti v starostlivosti o hygienu tela a zovňajšku, osvojujú si stravovacie návyky a pravidlá stolovania.

Práce v domácnosti – žiaci si osvojujú základné pracovných návyky v domácnosti, zručností potrebné pri domácich prácach a udržiavanie poriadku. Súčasťou tejto zložky je aj šitie. Žiaci nadobúdajú zručnosti v základných technikách šitia a ručných prác. Súčasťou zložky sú aj práce v kuchyni. Žiaci si osvojujú základné znalosti o potravinách, a ako udržiavať poriadok a hygienu v kuchyni. Vo vyšších ročníkoch nadobúdajú žiaci zručnosti pri príprave jednoduchých nápojov a jedál.

Práce v dielni – žiaci si osvojujú schopnosť rozlišovať rozličné materiály, spoznávajú ich v praktickom živote, osvojujú si manuálne zručnosti s nimi a vytvárajú jednoduché výrobky. Aktivity sú zamerané na práce s drobným materiálom a papierom, montážne a demontážne práce. Vo vyšších ročníkoch je súčasťou tejto zložky aj práca s drevom.

Pestovateľské práce – žiaci sa učia rozpoznávať rôzne druhy ovocia a zeleniny, nadobúdajú základné pestovateľské zručnosti, osvojujú si starostlivosť o izbové rastliny. Vzhľadom na to, že nie každá škola má školský pozemok, odporúčame práce na školskom pozemku nahradiť inou činnosťou, podľa podmienok školy.

2.ROZVÍJAJÚCE CIELE

- Zvyšovať samostatnosť pri základných hygienických návykoch a sebaobslužných zručnostiach,
- zvyšovať samostatnosť pri základných stravovacích návykoch,
- rozlišovať rôzne materiály,
- rozvíjať schopnosť využívať voľný čas,
- osvojiť si základné pracovné zručnosti a návyky potrebné pri práci v domácnosti,
- osvojiť si základné manuálne zručnosti potrebné pri práci s drevom,
- osvojiť si základné manuálne zručnosti potrebné pri pestovateľských prácach.

3.OBSAH

Sebaobslužné činnosti

Opakovanie činností, postupov potrebných pri osobnej hygiene a hygienických návykoch a sebaobslužných činnostiach osvojených v predchádzajúcom ročníku.

Zvyšovanie samostatnosti pri umývaní zubov.

Používanie kefy na nechty, vedieť rozlíšiť špinavé a čisté ruky.

Používanie príboru pri stolovaní podľa pokynov.

Úprava zovňajšku: používať hrebeň, urobiť si účes, skontrolovať svoj výzor v zrkadle.

Práce v domácnosti

Opakovanie činností osvojených v nižšom ročníku.

Zvyšovanie samostatnosti pri odkladaní predmetov na určené miesto, udržiavanie poriadku.

Zvyšovanie samostatnosti pri odkladaní odevu a obuvi na určené miesto.

Používanie ramienka na šaty.

Ukladanie a udržiavanie čistoty šiat podľa pokynov.

Utieranie prachu.

Utieranie a umývanie podlahy.

Používanie kľúča pri odomykaní a zamykaní dvier, visiaceho zámku.

Základné obsluhovanie bežných domácich audio a video zariadení.

Navliekanie nite do veľkej ihly, urobiť uzol na konci nite.

Zložitejšie prestieranie k stolovaniu - plytký a hlboký tanier, servítka, príbor, pohár.

Umývanie a utieranie riadu.

Príprava jednoduchého jedla: natrieť chlieb, pečivo, uvariť zemiaky.

Umývanie, čistenie ovocia a zeleniny.

Príprava jednoduchého nápoja: malinovka, čaj, kakao.

Práce v dielni

Práce s drobným materiálom

Triedenie, priraďovanie, porovnávanie, ukladanie predmetov a rôznych materiálov.

Manipulovanie s drobným materiálom. Opakovanie učiva z predchádzajúcich ročníkov.

Navíjanie vlny, špagátov a podobných materiálov na cievku.

Namotávanie vlny a špagátu na kľbko.

Viazanie uzla a mašličky.

Navliekanie koralov podľa vzoru.

Prepichávanie a navliekanie papiera rôznej kvality na niť. Splietanie bužírky, špagátu, vlny.

Práce s papierom

Strihanie, trhanie, krčenie a lepenie papiera.

Vystrihovanie bez predkreslenej čiary a po čiare.

Skladanie a prekladanie papiera. Rozkladanie a skladanie škatúl.

Oblepovanie predmetov papierom.

Šitie jednoduchých stehov so zdvojenou niťou na perforovaný kartón.

Práce s drevom

Opracovanie povrchu dreva brúsnyim papierom.

Zatíkanie a vyťahovanie klincov.

Úprava dreva pilníkom.

Montážne a demontážne práce

Spájanie špajdlí, drevok a konárikov drôtom a špagátom.

Zostavovanie modelov zo stavebníc spájaním a skrutkovaním.

Rozoberanie modelov vytvorených spájaním a skrutkovaním.

Skladanie puzzle a mozaiky.

Pestovateľské práce

Polievanie izbových rastlín, odstraňovanie odumretých častí rastlín, kyprenie pôdy, ošetrovanie listov.

Rýľovanie, hrabanie a kolíkovanie pôdy.

Siatie do riadkov a jamiek.

Pozorovanie klíčenia semien.

Pestovanie kvetín.

Pletie záhonov.

PROCES

Pri jednotlivých činnostiach musí byť zaistená bezpečnosť žiakov, tak isto je potrebné, aby si žiaci osvojili základné bezpečnostné pravidlá.

4.METÓDY A FORMY PRÁCE

- používanie zážitkového učenia,
- práca v skupine,

- samostatná tvorivá práca,
- pozorovanie výsledkov a ich porovnávanie,
- triedenie údajov, prezentácia,
- praktické ukážky priamo v areáli školy na danú tému,

5.UČEBNÉ ZDROJE

- Digitálna technológia: PC, dataprojektor, interaktívna tabuľa, tablet, CD, internet, digitálny fotoaparát, kamera, časopisy, detská literatúra, ...

6.HODNOTENIE

Spôsoby hodnotenia:

- verbálne (slovné)
- neverbálne (mimika, gestá)

Podľa Metodického pokynu č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie

Žiak sa v procese výchovy a vzdelávania hodnotí priebežne a celkovo. Hodnotenie žiaka sa vykonáva *klasifikáciou*.

Pri hodnotení výsledkov práce žiaka sa postupuje v súlade s:

- a) výchovno-vzdelávacími požiadavkami vzdelávacích programov,
- b) požiadavkami na rozvoj kľúčových kompetencií,
- c) obsahom vzdelávania vymedzeným v príslušných vzdelávacích programoch pre žiakov s mentálnym postihnutím.

Výtvarná výchova 5.ročník

Počet hodín týždenne: 1+1

1. CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Vo vzdelávaní žiakov s mentálnym postihnutím má nezastupiteľné miesto aj vyučovací predmet výtvarná výchova. Výtvarné aktivity napomáhajú žiakom s mentálnym postihnutím rozvíjať grafomotorické zručnosti, hrubú a jemnú motoriku. Na základe rozvoja jemnej motoriky sa rozvíjajú aj komunikačná schopnosť, expresívna a receptívna zložka reči, a aj nonverbálna forma komunikácie.

Výchovno-vzdelávacie ciele predmetu výtvarná výchova pre žiakov s mentálnym postihnutím vychádzajú zo všeobecne stanovených cieľov výtvarnej výchovy ako vyučovacieho predmetu a zo všeobecne stanovených cieľov vzdelávania žiakov s mentálnym postihnutím:

- rozvoj jemnej a hrubej motoriky,
- rozvoj koordinovaného pohybu rúk,
- rozvoj senzomotorickej koordinácie,
- rozvoj laterality – rozvoj priestorovej orientácie,
- rozvoj koordinácie oko - ruka,
- rozvoj pozornosti,
- rozvoj priestorovej pamäti,
- rozvoj vnímania,
- rozvoj kreativity a improvizácie,
- spoločné výtvarné aktivity pomocou napodobňovania.

2. ROZVÍJAJÚCE CIELE

- Upevňovať zručnosti nadobudnuté v predchádzajúcich ročníkoch,
- rozvíjať priestorovú orientáciu,
- rozvíjať kooperáciu pri spoločných výtvarných aktivitách,
- prijať pravidlá pri rôznych aktivitách,
- prispôbovať sa požiadavkám skupiny.

3. OBSAH

Kresba (ceruza, rudka, fixka, suchý pastel, voskový pastel)

- Kreslenie predmetov vychádzajúcich z kruhu, zo štvorca a z obdĺžnika.
- Kresba ľudskej postavy.
- Koláž – textil, papier a dokresľovanie – dekoratívny motív.

Maľba (štetec, drevko, tampón, temperové farby, akvarelové farby)

- Poznávanie vlastností farby, rozpíjanie, zapúšťanie do vlhkého podkladu, husté

a riedke farby, svetlé a tmavé farby.

- Kontrast farieb – radenie svetlých a tmavých rozlične širokých pásov.
- Pochopenie jednoduchého členenia plochy s využitím farby a línie. Dbáme o vhodný

výber farieb v dvoj - trojfarebných kombináciách.

Modelovanie (hlina, plastelína, modurit)

- Modelovanie v piesku.
- Vykrajovanie tvarov z modelovacej hmoty pomocou formičky.
- Tvarovanie modelovacej hmoty pomocou drevka a špachtle.
- Dotváranie modelu iným drobným materiálom.
- Modelovanie zložitejších predmetov: pletená vianočka, korbáč, zvieratka a iné.

PROCES

Na základe priameho pozorovania predmetov dennej potreby a pozorovania prírodnín, vedieme žiakov k zachyteniu reality a k jej výtvarnému stvárneniu. Pri voľbe námetov vychádzame zo sveta blízkeho žiakom, z ich priamych zážitkov a skúseností. Realizujeme návštevy výstav výtvarných prác detí.

4. METÓDY A FORMY PRÁCE

- uplatňovanie tvorivých metód žiakov,....

5. UČEBNÉ ZDROJE

Digitálna technológia: PC, dataprojektor, interaktívna tabuľa, tablet, CD, internet, digitálny fotoaparát, kamera, časopisy, detská literatúra, obrázky, obrázkové knihy

6. HODNOTENIE

Spôsoby hodnotenia:

verbálne (slovné)

neverbálne (mimika, gestá)

Predmet je hodnotený podľa Metodického pokynu č. 19/2015 na hodnotenie žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia ISCED - 1

Predmet je klasifikovaný na vysvedčení a známkami.

Prospech žiaka klasifikujeme stupňami: 1- výborný, 2- chválitebný, 3- dobrý, 4- dostatočný, 5- nedostatočný

Hudobná výchova 5.ročník

Počet hodín týždenne: 1

1. CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Vyučovací predmet hudobná výchova ako jeden z výchovných predmetov je neoddeliteľnou súčasťou výchovy harmonicky rozvinutej osobnosti. Učí žiakov vnímať a prežívať krásu nielen v hudbe, ale aj v iných druhoch umenia.

Ciele hudobnej výchovy sú podmienené špecifickosťou mentálneho postihnutia jednotlivého žiaka, spoločnými a individuálnymi problémami rozvoja osobnosti žiakov, bezprostrednou fyziologickou pôsobivosťou hudby a možnosťami jej psychoterapeutického pôsobenia.

Cieľom hudobnej výchovy je rozvoj hudobnosti žiakov spevom, hrou na jednoduché hudobné nástroje, počúvaním hudby, pohybovým prejavom vychádzajúcim z hudby. Pritom treba rešpektovať ich postihnutie, hudobné schopnosti a zručnosti.

Vyučovací predmet hudobná výchova vedie žiakov k tomu, aby sa hudba stala súčasťou ich každodenného života. Orientuje žiakov aj v súčasných hudobných žánroch, citlivo ich vedie k tomu, aby sa učili rozlišovať v hudbe kvalitu.

Výchovno-vzdelávacie úlohy hudobnej výchovy plnia žiaci v prítlačivo motivovaných hudobných činnostiach - speváckych, inštrumentálnych, pohybových a posluchových.

Piesne sa učia spievať kultivovaným hlasom, intonačne a rytmicky správne.

Osvojujú si základné poznatky o hudobných nástrojoch, rozlišujú ich podľa zvuku. Aktívne sa oboznamujú s Orffovým inštrumentárom, prípadne s ďalšími hudobnými nástrojmi.

Skladby na počúvanie sú vyberané tak, aby boli primerané pre žiakov z hudobnej i obsahovej stránky, aby nadväzovali na poznatky z ostatných zložiek hudobnej výchovy a prispievali k utváraniu kladného vzťahu k hudbe. V priebehu školského roka sa žiaci oboznámia najmenej so siedmimi skladbami na počúvanie.

Pri počúvaní skladieb orientovať žiaka aj v súčasnej tvorbe, populárnej tvorbe, ale aj v regionálnej ľudovej tvorbe. Podporovať spontánnu detskú kreativitu, rozvíjať emocionalitu, rozvíjať prepojenie pohybovej, hudobnej a slovesnej kultúry. Chápať hudobnú výchovu ako psychoterapeutický prostriedok hudobnej relaxácie, cieľavedome zameraný na psychickú a somatickú aktivizáciu osobnosti a jej uvoľnenie.

Pohybové vyjadrenie hudby vychádza zo spontánneho prejavu detí, vedie ku kultivovanému pohybu zladenému s hudbou, rytmom a obsahom skladieb. Hudobná výchova prispieva aj k formovaniu psychických procesov a vlastností žiakov. Pôsobí na ich pozornosť, predstavivosť, pamäť, výrazne ovplyvňuje sluchové vnímanie a obohacuje citový život žiakov.

2.ROZVÍJAJÚCE CIELE

- Rozvíjať sluchové vnímanie spievaného slova,
- osvojiť si jednoduché piesne a riekanky

3. OBSAH

Vytváranie interakcií s viacerými deťmi naraz a medzi nimi navzájom prostredníctvom hudobných aktivít, podľa individuálnych schopností a celkového charakteru skupiny. Počúvanie jednoduchých detských piesní (rôzny žáner). Rozlišovanie jednotlivých spievaných slov piesní, s príp. rytmizáciou, hrou na telo a pod., Učenie sa jednoduchých piesní a riekaniek (výber individuálne závislý na preferencii dieťaťa. Rytmické cvičenia, využitie nástrojov

Orffovho inštrumentária, rozlišovanie dlhých tónov. Hudobno-pohybové prejavy, tanečné prvky. Oboznámenie sa so štátnou hymnou (správanie sa pri hymne).

4. METÓDY A FORMY PRÁCE

Pri voľbe vyučovacích metód a foriem prihliadame na obsah vyučovania, na individualitu žiakov a klímu triedy tak, aby boli splnené stanovené ciele a rozvíjali sa kľúčové kompetencie žiakov pre daný predmet. Pri výučbe hudobnej výchovy využívame najmä: Metódy vyučovacej hodiny

- Riadené objavovanie hudby
- Informačnoreceptívna metóda
- Hranie rolí
- Imitačná a kombinovaná metóda osvojovania piesní
- Intonačná metóda s použitím relatívnej solmizácie
- Práca s obrazovým materiálom
- Experimentálne a teoretické cvičenie
- Metódy hrania
- Motivačné metódy
- Motivovanie pomocou úloh (otázok učiteľa, problémy, cvičenia, výchovné situácie, ktoré si vyžadujú aktivitu a riešenie zo strany žiaka) Print to PDF without this message by purchasing novaPDF (<http://www.novapdf.com/>)
- Motivovanie pomocou hodnotenia (vytvorenie príležitosti, aby sa mohlo dieťa pochváliť, hodnotiť najmä významné veci, viac odmeňovať ako kritizovať, používanie spôsobov hodnotenia cez body, pochvaly, tleskanie, slovné a individuálne hodnotenia)
- Metóda vzťahových rámcov (porovnávanie žiakov s ostatnými žiakmi, porovnávanie výkonu žiaka v určitých časových obdobiach) Formy vyučovacej hodiny
- Samostatná práca
- Hromadné vyučovanie
- Blokované vyučovanie
- Práca v skupinách
- Vyučovacia hodina
- Práca vo dvojici
- Dialóg, diskusia
- Improvizácia
- Diferencované vyučovanie
- Návštevy hudobných predstavení organizovaných školou, inými organizáciami

- Hudobno- pohybové hry
- Zážitkové besedy
- Zaujmová činnosť, krúžok
- Návšteva výstavy, múzea, divadla, či inej inštitúcie
- Súťaž, kultúrne vystúpenie**

5.UČEBNÉ ZDROJE

Digitálna technológia: PC, dataprojektor, interaktívna tabuľa, tablet, CD, internet, digitálny fotoaparát, kamera.

Ďalšie zdroje: Zborník ľudových piesní, časopisy, odborná literatúra, obrázky skladateľov a textárov. Počas školského roka je možné meniť a dopĺňať piesne, hudobno- dramatické hry podľa potreby a aktuálnosti.

6.HODNOTENIE

Spôsoby hodnotenia:

- verbálne (slovné)
- neverbálne (mimika, gestá)

Podľa Metodického pokynu č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie

Žiak sa v procese výchovy a vzdelávania hodnotí priebežne a celkovo. Hodnotenie žiaka sa vykonáva *klasifikáciou*.

Pri hodnotení výsledkov práce žiaka sa postupuje v súlade s:

- a) výchovno-vzdelávacími požiadavkami vzdelávacích programov,
- b) požiadavkami na rozvoj kľúčových kompetencií,
- c) obsahom vzdelávania vymedzeným v príslušných vzdelávacích programoch pre žiakov s mentálnym postihnutím.

Telesná a športová výchova 5.ročník

Počet hodín týždenne : 2+1

1. CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Ciele a obsah vyučovacieho predmetu telesná a športová výchova sú zamerané na dosiahnutie optimálneho telesného a pohybového rozvoja žiakov s mentálnym postihnutím, vypestovanie pozitívneho vzťahu k pohybu, cvičeniu a športu v rámci ich možností a schopností.

S rozvíjaním pohybovej aktivity úzko súvisí rozvoj poznávacej činnosti, nakoľko pri pohybových aktivitách pôsobíme aj na rozvoj psychických funkcií – na vnímanie, pozornosť, pamäť, myslenie, fantáziu a reč. Po určení motorickej a senzomotorickej vývinovej úrovne žiaka sa treba zamerať na utváranie účelových pohybových zručností, kompenzáciu motorických nedostatkov, elimináciu nevhodných motorických prejavov a pohybových stereotypií a tiež na rozvoj komunikačnej schopnosti, s pozitívnym dopadom - okrem rozvoja motoriky a pohybových schopností - aj na jeho percepciu, kognitívne a sociálne funkcie.

Ciele telesnej a športovej výchovy žiakov s mentálnym postihnutím vychádzajú zo všeobecne stanovených cieľov telesnej a športovej výchovy ako vyučovacieho predmetu vo výchovno-vzdelávacom procese, pričom je potrebné ich prispôbiť a doplniť na základe nutnosti zohľadnenia špecifik vývinu a prejavov žiakov s mentálnym postihnutím

- zvýšenie fyzickej zdatnosti a kondície žiaka,
- zlepšenie senzomotorických schopností,
- zvýšenie úrovne základných pohybových schopností,
- rozvoj cielených a koordinovaných pohybov s dôrazom na meniace sa prostredie a meniace sa aktivity,
- rozvoj prijateľných foriem pohybových aktivít s dôrazom na aktuálny sociálny kontext,
- osvojenie a upevnenie hygienických návykov,
- rozvoj verbálnych schopností,
- funkčne využívať komunikačné prostriedky vo vzťahu k telovýchovným aktivitám,
- zlepšiť prijímanie fyzického kontaktu s iným človekom,
- dodržiavať stanovené pravidlá pri fyzickej aktivite,
- spolupracovať a byť funkčným článkom vo vzájomnej interakcii s inými osobami,
- dodržiavať poradie v skupine,
- uplatňovať sebakontrolu pri pohybovej aktivite,

- zvládať účasť na hrových aktivitách s výmenou rolí,
- vedieť sa prispôbiť požiadavkám skupiny,
- uplatňovať napodobňovanie pri spoločných pohybových aktivitách,
- uvedomovať si jednotlivé časti svojho tela vo vzťahu k riadenému pohybu,
- vnímať smer v súvislosti s pohybom a orientáciou v priestore (hore, dolu, dopredu, dozadu, vpravo, vľavo...),
- rozvoj hrubej aj jemnej motoriky,
- rozvoj pohybovej koordinácie,
- rozvoj koordinácie oko - ruka,
- rozvoj pozornosti,
- rozvoj priestorovej a časovo - sledovej pamäti,
- rozvoj kreativity a improvizácie,
- rozvoj schopnosti generalizovať.

Uvedené ciele sa dosahujú prostredníctvom telovýchovných aktivít uvedených v obsahu predmetu:

- poznatky z telesnej kultúry, terminológia (druhy športov, cvikov, pohybov a polôh tela a častí tela pri telovýchovných činnostiach, častí tela, pomenovanie telocvičného náradia, náčinia a používaných pomôcok, atď.),
- základy poradových cvičení (povely poradových cvičení),
- prípravné, kondičné, koordinačné, kompenzačné, uvoľňovacie, vytrvalostné, obratnostné, relaxačné cvičenia,
- pohybové hry,
- rytmické hry a základy tanca,
- základy atletiky,
- turistika, resp. aj plávanie.

Na telesnej a športovej výchove sa využíva štandardné telocvičné náčinie a náradie a ďalšie vhodné pomôcky: lavička, švédka debna, rebriny, trampolína, molitanové podložky, lopty, plastové obruče, kolky, farebná lepiaca páska, farebné fólie a rôzne iné telocvičné náradie.

2.CIELE

- Zvládanie zmeny formy vykonávanej aktivity,
- generalizácia ovládaných zručností v zmenenom vonkajšom prostredí,
- dodržiavanie pravidiel hrových a pohybových aktivít,
- dodržiavanie určených pravidiel,
- prispôsobenie sa požiadavkám skupiny,

- napodobňovanie pri pohybových aktivitách,
- dodržiavanie poradovosti,
- rozvoj kreativity a improvizáčnej schopnosti.

3. OBSAH

Zdravotné cviky

Posilňovanie, uvoľňovanie a preťahovanie jednotlivých svalových skupín, na získavanie návykov správneho držania tela. Chôdza po akupresúrnom chodníku. Chôdza na stepperi. Jazda na rehabilitačnom bicykli.

Kondičné cvičenia

Chôdza – upevňovanie správneho držania tela pri chôdzi, chôdza daným smerom, chôdza po čiare, stočenom lane alebo hadici, chôdza v zástupe za učiteľom. Nácvik rytmickej chôdze (tlieskanie, bubnovanie a pod.). Prekračovanie nízkych prekážok pri chôdzi. Nácvik chôdze po schodoch hore a dolu striedavo ľavou, pravou nohou. Nácvik chôdze vo dvojiciach s držaním sa za ruky.

Beh – prehlbovanie nácviku pohybov nôh a ramien pri behu, beh daným smerom, beh v zástupe za učiteľom alebo za určeným spolužiakom, beh v danom tempe, vybehnutie na daný signál: zo stoja.

Skoky - poskoky na mieste i z miesta znožmo i striedavo, poskoky daným smerom, poskoky do kola (okolo predmetu na zemi), skok cez čiaru, lano položené na zemi, preskok napnutej gumy max. do výšky 20 cm, zoskok z výšky 20 - 30 cm na mäkkú podložku do drepu, nácvik skoku do diaľky.

Lezenie - upevňovanie lezenia po kolenách smerom dopredu. Lezenie dopredu vizuálne vyznačenou trasou, preliezanie vhodných prekážok – preliezačky, lavička, švédka debna, obruče na stojanoch, lezenie nahor po nízkom rebríku (ribstol) maximálne do výšky 1 m. Spúšťanie sa na kĺzačke.

Hádzanie a chytanie – nácvik chytania lopty gúľajúcej sa po zemi, po šikmej ploche, lopty hodenej/podanej učiteľom/spolužiakom. Nácvik hádzania lopty učiteľovi, spolužiakovi. Hádzanie lopty do terča, na cieľ, nácvik nadhadzovania lopty obidvoma rukami. Prehadzovanie lopty cez nízke prekážky.

Gymnastické cvičenia - prechod po lavičke s obratom. Chôdza po šikmej ploche, napr. po zavesenej lavičke. Výskok na 2 - 3 diely švédskej debny zo vzporu kľáčmo, z kľaku drep a stoj, prechod po lavičke s obratom, v sede, prípadne v ľahu vzad zdvíhanie plnej lopty.

Základy akrobatických cvičení

Kolíška na chrbte z drepu spojného, prevaľovanie bokom v ľahu na rovnej podložke s vystretými nohami. Návčik kotúľa vpred zo širokého stoja rozkročného.

Sezónne činnosti

V zimnom období hry na snehu, návčik chôdze po klzkej ploche, prípadne šmýkanie, sánkovanie sa na miernom svahu. V jarnom a v letnom období turistika, podľa možností školy v ktoromkoľvek ročnom období plávanie.

Kolektívne činnosti

Naháňačky. Loptové hry s jednoduchými pravidlami.

Hudobno – pohybové hry

Rytmizovaná chôdza a beh v rôznom tempe udávanom učiteľom. Striedanie chôdze a behu podľa hudobného sprievodu (zvýraznený rytmus). Riekanky, detské pesničky spojené so symbolizáciou pohybov a aktivít. Návčik točenia vo dvojiciach pri držaní sa za ruky v kombinácii učiteľ a žiak.

Kondičné a relaxačné cvičenia

Utvrdzovanie nacvičených cvikov z predchádzajúcich ročníkov.

PROCES

Aktivity sú zamerané na rozvoj rovnováhy, laterality a koordináciu pohybov.

Výber telovýchovných aktivít je taktiež zameraný na upevňovanie už nadobudnutých schopností a zručností jednotlivých žiakov, doteraz vykonávaných pohybových aktivít a na ich rozširovanie.

4. METÓDY A FORMY PRÁCE

Metódy vyučovania:

- motivačné metódy: motivačný rozhovor, motivačný výklad, motivačné rozprávanie, besedy, motivačné demonštrácie
- expozičné metódy: výklad, vysvetľovanie, opis, demonštrácia, metóda ukážky, metóda pozorovania, napodobňovania, metóda hry
- metódy s heuristickou funkciou, samostatná práca žiakov
- fixačné metódy: napodobňovanie, opakovanie, metódy pasívneho pohybu a pohybové kontrastu, tiež herné a súťaživé metódy
- diagnostické metódy: metódy pozorovania, testy, metódy rozhovoru a jednotlivé formy práce:

Formy vyučovania:

- forma kruhového cvičenia,

- forma cvičenia na stanovištiach,
 - hromadná forma,
 - skupinová forma,
- individuálna forma

5. UČEBNÉ ZDROJE

Branislav Antala a kolektív, Telesná a športová výchova a súčasná škola, Bratislava 2014

6. HODNOTENIE

Spôsoby hodnotenia:

- verbálne (slovné)
- neverbálne (mimika, gestá)

Podľa Metodického pokynu č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie

Žiak sa v procese výchovy a vzdelávania hodnotí priebežne a celkovo. Hodnotenie žiaka sa vykonáva *klasifikáciou*.

Pri hodnotení výsledkov práce žiaka sa postupuje v súlade s:

- a) výchovno-vzdelávacími požiadavkami vzdelávacích programov,
- b) požiadavkami na rozvoj kľúčových kompetencií,
- c) obsahom vzdelávania vymedzeným v príslušných vzdelávacích programoch pre žiakov s mentálnym postihnutím.